

Rasspecifik avelsstrategi för -Hälleforshund-

Fastställd av SKK år 2023

Ingår i Svenska Kennelklubbens organisation

Innehåll

Inledning och förankringsprocess.....	3
Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare.....	3
Historik.....	4
Population.....	5
Nuläge.....	5
Långsiktiga mål	6
Kortsiktiga mål.....	6
Handlingsplaner.....	6
Funktionsegenskaper.....	7
Nuläge.....	7
Långsiktiga mål	9
Kortsiktiga mål.....	9
Handlingsplaner.....	9
Vardagsmentalitet	9
Nuläge.....	9
Långsiktiga mål	10
Kortsiktiga mål.....	10
Handlingsplaner.....	10
Hälsa.....	10
Nuläge.....	10
Långsiktiga mål	12
Kortsiktiga mål.....	12
Handlingsplaner.....	12
Exteriör.....	12
Nuläge.....	12
Långsiktiga mål	13
Kortsiktiga mål.....	13
Handlingsplaner.....	13
Handlingsplaner för rasklubben.....	14
Källförteckning	14
Bilagor	14

Inledning och förankringsprocess

RAS är en fastlagd avelstrategi som utvärderas varje år och uppdateras vart femte år. Planen har till syfte att följa och utveckla rasens hälsa, mentalt, funktionellt och exteriört genom att nogsamt följa data tillhandahållna av SKK och SÄK. Arbetsgruppen har vid klubbmöten, årsmöten och informationsmöten årligen presenterat uppföljning av föregående RAS och samtidigt inhämtat synpunkter för förändringar och fokusområden inför uppdatering till nuvarande RAS. Vi har även vid sådana informationstillfällen poängterat att RAS är ett viktigt dokument som har den största inverkan på hur rasen kommer att utvecklas och att detta styrdokument avgör vilken hund vi kommer att få i framtiden.

Under arbetets gång med nya RAS kommer det löpande informeras om arbetet via hemsida och infomöten, före fastläggande av SÄK och SKK. Utkast av RAS ligger sedan en tid tillbaka på hemsidan, med uppmaning till medlemmar att komma med synpunkter på förslaget.

Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare

Avelsrådet har två olika status på parning, utöver SKKs grundregler. Rekommenderad och anvisad parning. Förutsatt att avelsrådet anlitats eller rådfrågats.

Rekommenderad:

- Max tre parningar
- Lägst HD status "B" och AD status UA, undvik parning av två B-höfter
- Godkänd ögonlysning, ej äldre än ett år vid parningstillfället
- Båda föräldradsjuren meriterade via prisprov på jaktprov
- Båda föräldradsjuren utställda/exteriörbedömda med lägst Sufficient
- Inavelsökning under 3% i undantagsfall något högre. (När tillräckligt obesläktade avelsdjur inte finns och viktiga genetiska egenskaper skall bevaras i rasen. Sett över året skall dock medelvägda Inavelsökningen ligga under 3% på de födda valparna. Vilket innebär att noggranna avvägningar måste göras på enskilda parningar med en Inavelsökning över 3% eftersom det kommer att påverka övriga parningar.
- Inavelsökningen skall alltid beräknas på 5 generationer.

Anvisad:

- Max tre parningar
- Lägst HD status "B" och AD status UA, undvik parning av två B-höfter
- Godkänd ögonlysning, ej äldre än ett år vid parningstillfället
- Ett av föräldradsjuren meriterad via jaktprov
- Båda föräldradsjuren utställda/exteriörbedömda med lägst Sufficient
- Inavelsökning under 3% i undantagsfall något högre. (När tillräckligt obesläktade avelsdjur inte finns och viktiga genetiska egenskaper skall bevaras i rasen. Sett över året skall dock medelvägda Inavelsökningen ligga under 3% på de födda valparna. Vilket innebär att noggranna avvägningar måste göras på enskilda parningar med en Inavelsökning över 3% eftersom det kommer att påverka övriga parningar.
- Inavelsökningen skall alltid beräknas på 5 generationer.

Planerade parningar, genomförda parningar och valpar aviseras bland annat på klubbens hemsida. Detta i god tid före parning för att ge uppfödaren möjlighet att pejla intresse för parningen och att hitta lämpliga presumtiva köpare. Avelsrådet skall kontaktas i god tid före parning, så att hundar hinner skaffa godkänd hälsostatus innan parning.

Historik

Några händelser som bedömes som viktiga för det som skulle komma att utvecklas till dagens hälleforshundar. Hälleforshundarnas brokiga bakgrund står att finna i den kraftiga ökning av älgstammen som skedde i delar av Värmland under 1930-talet. Året är 1930. Det året föds en valpkull i norra delarna av Hälsingland. Tiken är vit och av spetstyp, troligen blandras. Hanen är en korsning mellan gråhund och stövare. Den användes till jakt på räv, hare, skogsfågel och älg. Valparna skulle främst brukas till jakt på hare och räv. En av valparna, en gulröd hane, kom som parningsvalp till byn Styggberg i norra Hälsingland. Ägare blev Per Ferm, en ung pojke, 17 år gammal. Valpen, som fått namnet Pajo, visade sig helt sakna intresse för hare och räv men ha desto större lust att jaga älg. I oktober 1931 skjuts den första älgen för Pajo. Hösten 1936 köper bolaget Hellefors Bruk hunden Pajo. Det är då 14 älgar fällda för hunden. Jägmästare Edvard Rådberg är den som sköter och jagar med Pajo och under åren 1936–1941 blev ytterligare 142 älgar skjutna för hunden. Pajo gick i avel våren 1937 och betraktas idag som stamfar till dagens Hälleforsare.

VARGÅSENS IZBY

Den 6 mars 1937 föds tiken Vargåsens Izby. Valpen kommer ur en parning gjord i januari 1937 mellan hundarna Jack av Polarland och Troika av Polarland. Båda är i sin tur fallna efter hundar som blivit direktimporterade från Sibirien i dåvarande Sovjetunionen. I stamtavlan för hund utfärdad av S.K.K.S har alla rasbeteckningen Ostjakhund och Vargåsens Izbys registreringsnummer är 43406. Åke Aspegren, Stockholm är uppfödare och de ostjakhundar som fanns användes huvudsakligen som draghundar. Bland annat deltog Åke Aspergren som frivillig tillsammans med sina hundar i det finska vinterkriget 1939–40. Vargåsens Izby skulle dock få ett helt annat användningsområde. Den 26 september 1937 köper Skogvaktare Martin Norman, Gustafström, anställd vid Hellefors Bruk, den 6 månader gamla valpen. Köpeskillingen blev satt till 50 kr, främst beroende på Izbys pälsfärg. Den var svartgrå med vita tecken, valpar med den önskade gulröda pälsfärgen betingade ett pris på 200 kr. Valpen fick av Martin Norman namnet "Spanja" och hon skulle komma att bli brukad både i jakt och avel. Höstarna 1938 och 1939 fälldes sju respektive tio älgar för Spanja innan hon under senhösten 1940 försvann under jakt. Enligt Martin Norman blev tiken troligen ihjälsparkad. De ostjakhundar som användes i jakt hade ett omvittnat aggressivt jaktsätt och blev därför ofta sparkade. Spanja gick tidigt i avel och den 21 juli 1939 födde hon fram sin första kull. Bland valparna fanns tiken "Sickan" som Martin skulle komma att använda i sin fortsatta uppfödarverksamhet. För Sickan fälldes det hösten 1940 nio älgar. I juni månad 1940 paras Spanja med jägmästare Edvard Rådbergs hund Karr 1 och den 12 augusti 1940 föder Spanja sin andra och sista valpkull. Far till Karr I är hunden Puck, ägd och brukad av Olof Knöppel och farfar är hunden Pajo. Flera av hundarna ur de båda kullarna kom att ingå i den fortsatta avel som skulle utgöra basen vid framväxten av hälleforshundarna. Bland annat hanhundarna Gajo I i Martins ägo och Pan I som ägdes av bolaget men brukades av Edvard Rådberg. Tiken Spanja betraktas idag som stammor till dagens hälleforshundar.

GAJO II

Året är 1963. I juni åker vi, jag och min far Jonas Gulin, med bil ner till Martin Norman i Fredriksberg för att på prov hämta hem en ung vuxen hanhund. Hunden hette Gajo II, född den 25 november 1961. För Gajo hade det under hösten 1962 fällts nio älgar. Min far hade redan ett antal år tidigare köpt en hanhund av Martin, som då sju veckor gammal blivit levererad i en liten låda via en slamrig godstransport. Att både vuxna hundar och ensamma småvalpar skickades långa tidskrävande sträckor med godståg var mycket vanligt. Gajo skulle slippa den erfarenheten och blev därför hämtad med bil. Efter att ha prövats under kommande höst visade han sig vara en utmärkt älghund och han blev därför kvar i Gulsele under resten av sitt liv. Gajo går i avel under sommaren 1967 och den 27 september föds den första kullen i Jonas Gulings fortsatta uppfödning av hälleforshundar.

2000-tal

I april månad år 2000 blev hälleforshunden godkänd egen ras och den upptogs därmed i SKK's annexregister. Rasgodkännandet medförde att rasklubbens kännedom om hundarna under årtionde breddades och fördjupades. Möjligheterna att få del av de arbeten som bedrivs inom SÄK och SKK ökade på ett påtagligt sätt klubbmedlemmarnas intresse och förståelse för att hundarnas hälsotillstånd och jaktförmåga måste bli kända. Detta tillsammans med att klubben under de första åren efter godkännandet lämnade ett ekonomiskt bidrag till de medlemmar som dokumenterade sina hundar, gjorde att ett stort antal hundar i slutet av decenniet var jaktprovsmriterade, HD-röntgade, ögonspeglade o.s.v. Vid Hälleforshundklubbens årsmöte i maj år 2008 fanns 3 fall av ärftlig katarakt inrapporterade (av totalt 6 st. ögonlysta). Klubben tog då på avelsrådets inrådan beslutet att alla hundar som brukades i avel i fortsättningen skulle vara ögonlysta och då ha erhållit bedömningen ua. Läget bedömdes som oroande och mötet uppmanade därför till att en allmän screening av hundarna skulle ske. År 2005 påbörjades en årlig unghundsgranskning med inrapportering av hundens jaktliga utveckling under sin första jaktsäsong. Denna samlade kunskap om enskilda hundars kvalitéer utgjorde viktiga och nödvändiga redskap i den avelsplanering som bedrevs inom klubben. Antalet registrerade valpar per år var fortsatt ca 50–60 st. Inavelsgraden i kullarna var dock sjunkande under hela perioden. Rasgodkännande och registrering av hundar med inslag av annan älghundras skedde efter noggrann bedömning vid 3 – 4 tillfällen under perioden 2000 - 2009.

Rasgodkännande under våren år 2000 har inneburet att det skett en betydande kunskapsökning om hälsotillståndet i rasen. SÄK's och SKK's olika bekämpningsprogram samt andra krav på känd hälsostatus har på ett positivt sätt bidragit till denna ökande kännedom. Veterinär och hälsodata från SKK, har tillsammans med en direkt inrapportering till klubben, utgör därför det huvudsakliga underlaget för nulägesanalysen. Vetskapen om rasens fysiska och exteriöra tillstånd grundades på att ett stort antal hundar under det senaste decenniet blivit visade och bedömda på officiella utställningar. Dessutom har hundarnas jaktförmåga under de senaste åren kunnat prövas i jaktprov godkända av SÄK. Efter år 2000 har ytterligare en enkätundersökning genomförts bland medlemmarna. Enkätens frågor berörde i huvudsak hundarnas hälsotillstånd och jaktförmåga. Svarsfrekvensen var ca 70–75% och enkätsvaren är tillsammans med annan personlig kännedom om rasen en del i bedömningsunderlaget.

Population

Nuläge

Hälleforshunden är till numerären idag en allt för liten ras för att uthålligt kunna bedriva avel inom rasen (ca 400 hundar i fertil ålder). Den smala avelsbasen medför att öppen stambok är helt avgörande för rasens framtid. Öppen stamboken möjliggör att rasen kan tillföras ett kontrollerat genetiskt tillskott. Klubbens bedömning är att möjligheten till fortsatt ökad genetisk variation därför är förhållandevis god. Ett vägt medelvärde för hundar födda under perioden 2018 - 2022 ligger på inavelsökningen 2,3 beräknat på fem generationer.

Inmönstrad/år	Fader	Moder	Ant.kullar/ som Hällef.
Boy AS47815/2003	okänd	okänd	1
Zelda AS13609/2003	Axel AS00954/99	okänd	2
Molly AS28420/2005	okänd	okänd	1
Valdemar AS44695/2007	S27133/2000	AS00796/98	4
	Rusmosan Kamu		
Frodo AS43496/2012	Fin22632/04	AS45928/2006	4
Zorro AS43495/2012	Fin22632/04	AS45928/2006	2
Lurven AS27767/2012	okänd	okänd	4
Castro AS27768/2012	okänd	okänd	2
Zorro AS34567/2019	AS18269/2012	Okänd	2
	Rajajoen		
Aiko AS34658/2019	TysonS54968/2009	AS33748/2008	3

Tabellen visar inmönstrade hundar sedan starten samt antal kullar i rasen efter mönstrad hund.

Det har registerstarts 300 (varav 13 import) st. hälleforshundar i Sverige (34 st. i Norge och 14 st. i Finland), det senast 5 åren.

Ant reg./år	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tikar (varav import)	45(1)	31	22	47	23	27(1)	33(1)	31(1)	33(1)
Hanar (varav import)	42(1)	22	33(1)	27(2)	29(2)	35(2)	29(6)	28	20(3)
Totalt	87(2)	53	55	74(2)	52(2)	62(3)	62(7)	59	53(4)

Källa SKK.

Totalt 274 valpar är registrerade i Sverige under perioden 2018 till 2022 fördelat på 53 kullar, vilket ger en kullstorlek på 5,2 valpar/kull vilket ligger i samma nivå (5,3) som i föregående RAS. Använda avelsdjur är 34 tikar och 33 hanhundar.

Långsiktiga mål

Öka avelsbasen genom att öka numerären samt utavla så mycket som möjligt utan att förlora hundens viktiga egenskaper inom funktion, mentalitet, hälsa och exteriör. Fortsatt tillförsel av genetiskt obesläktat material genom dispensregistreringar av hundar som till typ och egenskaper liknar dagens Hälleforshund.

Bevara och utveckla den mentalitet som det stora flertalet hundar uppvisar idag. Närmare undersöka om BPH-beskrivning kan vara av värde för att tidigt fånga upp koppling mellan resultat från BPH-beskrivning och jaktförmåga. Detta eftersom det visat sig att beteende och personlighet har en hög arvbarhet.

Kortsiktiga mål

Öka antalet registreringar genom att aktivt göra rasen mer populär bland jägare.

Handlingsplaner

Öka intresset för att gå jaktprov med sin hund genom att på olika sätt premiera de som startar sin hund på jaktprov. Stimulera till deltagande i tävlingar inom SÄK genom att uppmärksamma sådant deltagande. Genom goda jaktprovresultat och tävlingsresultat kommer rasen popularitet att öka och antalet registreringar medför att avelsbasen ökar.

Rekommendera och ge avelsrådgivning till ägare av duktiga unga hanar och tikar så att de kommer snabbare ut i avel snabbare, för en kull och utvärdering.

Aktivt informera ägare till meriterade duktiga hanhundar och tikar om avelsdjur som passar släktskapsmässigt och funktionsmässigt i de fall där det är svårt att hitta ett tillräckligt obesläktat avelsdjur, detta för att lyfta lägsta nivån och utavla i möjligaste mån.

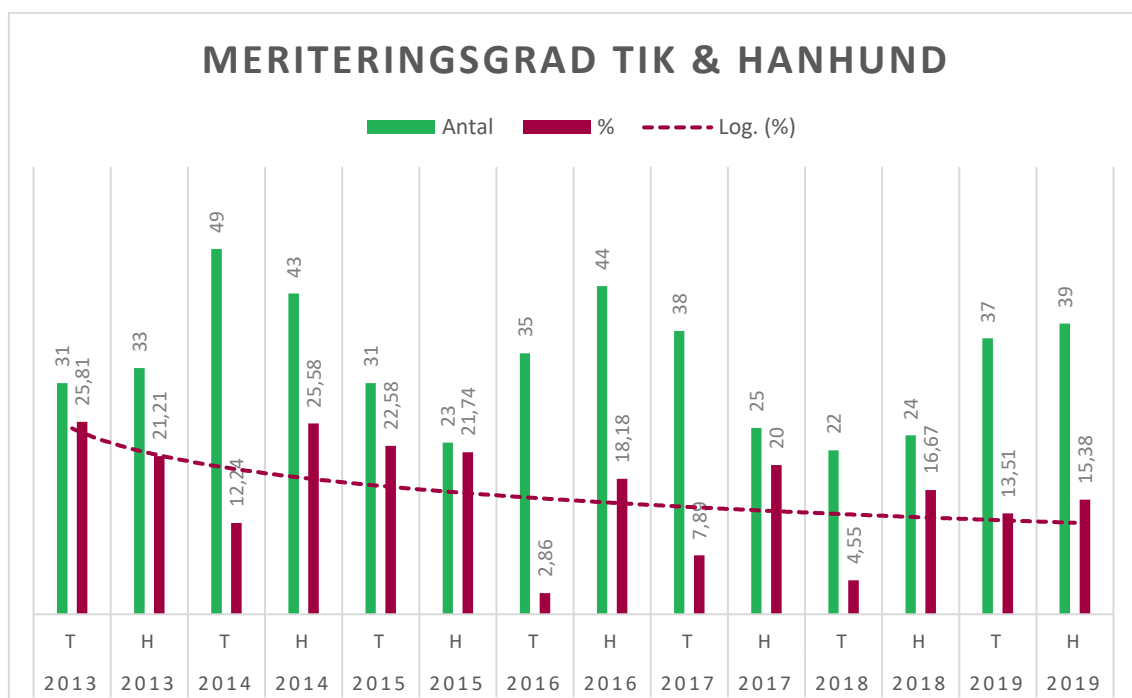
Funktionsegenskaper

Nuläge

- Hälleforsshunden är idag till sitt användningsområde en utpräglad jakthund.
- Hundarna uppfattas ofta av sina användare som slitstarka, tåliga och uthålliga.

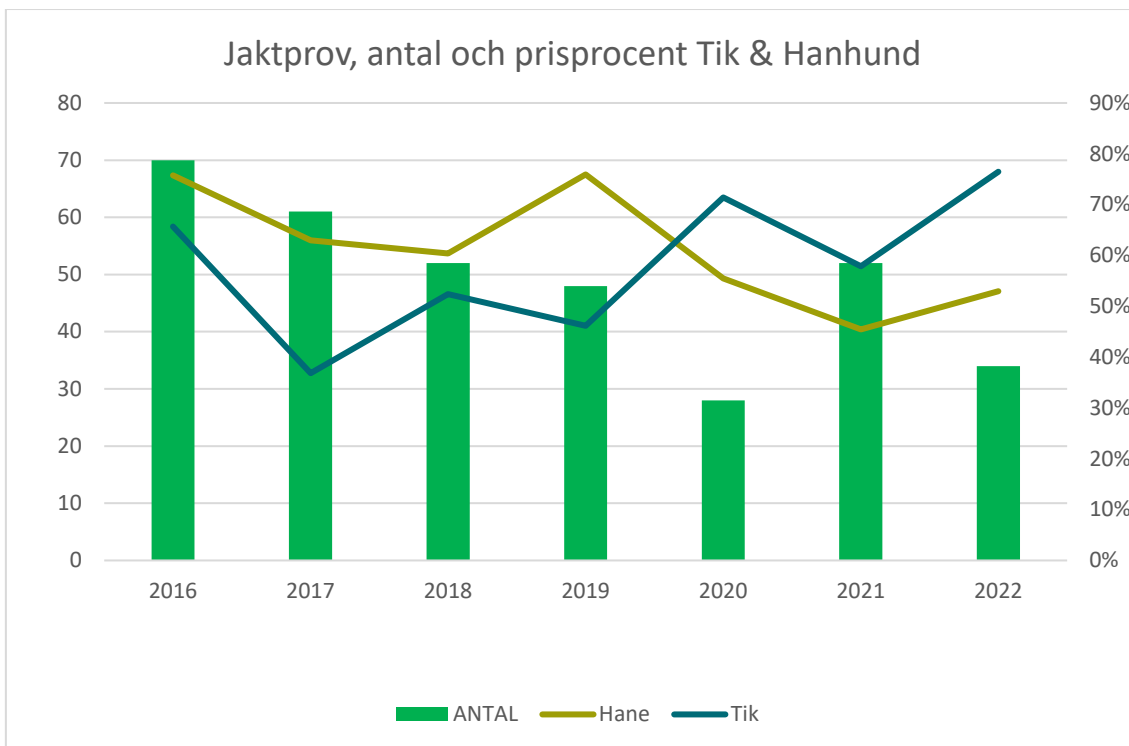
Hälleforsshundarnas jaktförmåga tycks i allmänhet vara god. Under perioden 2016–2022 har 345 jaktprov genomförts. 60 % av proven resulterade i pris, av prisproven resulterade 63% i 1: a pris.

För hela perioden, hundar födda 2013 till 2019 är andelen jaktmeriterade hundar per årskull i genomsnitt 16% (beräkningen görs då årskullen uppnått 3 år). En minskning med 6% enheter från föregående RAS. Poängteras bör att det statistiska underlaget är väl litet för att det skall vara statistiskt fastställt till 100%, men det ger en tydlig vink att klubben måste arbeta för att få fler hundar till jaktprov genom stimuli av olika slag. Det förekommer dock hundar som är väl vecka och med svag jaktlust.

Diagrammet visar meriteringsgrad respektive år av tik och hanhund som uppnått åldern 3 år.

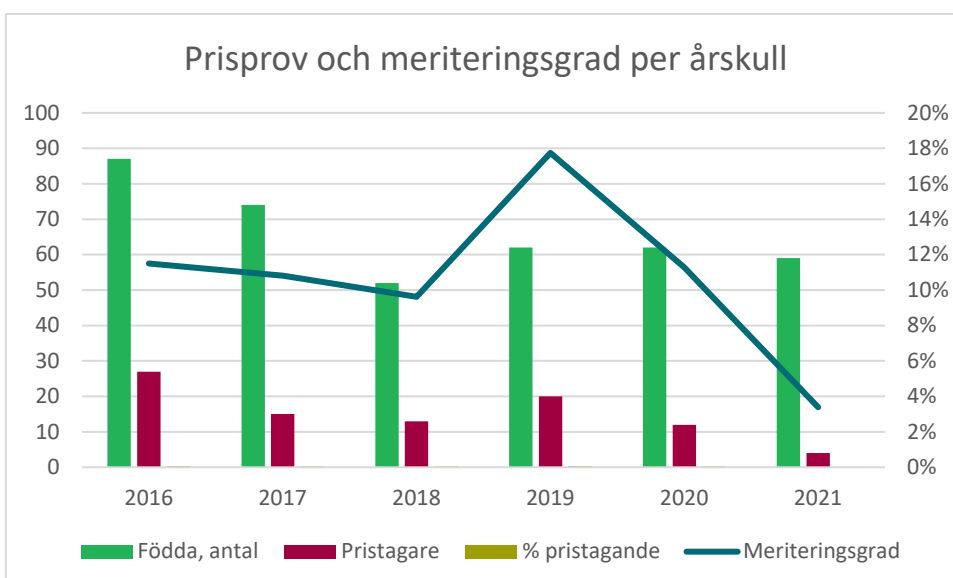
Källa: Hitta Älghund

Diagrammet visar genomförda jaktprov under föregående RAS period, antal, prisprocent fördelat på tik och hanhund, i statistiken ingår ej prov där man inte hittat älg. Källa Hitta älghund.

Födelseår	Födda, antal	Pristagare	% pristagande	Meriteringsgrad
2016	87	27	31%	11%
2017	74	15	20%	11%
2018	52	13	25%	10%
2019	62	20	32%	18%
2020	62	12	19%	11%
2021	59	4	7%	3%

Tabellen visar pristagarprocent per årskull och meriteringsgraden per årskull.

Diagrammet visar prisprov och antal födda visst år samt meriteringsgrad för årskullar.

Långsiktiga mål

- Stärka jaktlusten i rasen medelst en högre "lägsta nivå".
- Öka intresset för rasen som jakthund.
- Öka antalet genomförda prov
- Bidra till ett ökat antal BPH beskrivningar för att ge ett större underlag till forskning om BPH i våra älghundsraser. Detta eftersom det har visat sig att beteende och personlighet har en hög arvbarhet.

Kortsiktiga mål

Öka antalet hundar som kommer till prov och uppnå en genomsnittlig meriteringsgrad per årskull som är 25 %.

Få ut budskapet på ett pedagogiskt sätt till våra medlemmar genom ökad dialog och information.

Handlingsplaner

Öka intresset för att starta på jaktprov genom möjlighet att vinna priser. Skriva om vikten av att starta på jaktprov i olika sammanhang för att på sätt nå ut till alla ägare av Hällleforshundar. Genomföra klubbkamp i den utsträckning vi klarar av utifrån vår resurssituation. Propagera för vikten av att BPH beskriva sin hund.

Målsättningen nås genom information och bearbetning av uppfödare, valpköpare samt annonsering och betygssättning av genomförda parningar (anvisad-, rekommenderad parning). För att betygssättning skall ske av genomförd parning krävs att avelsrådet är tillfrågad före parning och att täckhundarna är ögonlysta utan anmärkning, ögonlysningen skall ej vara äldre än ett år. HD status ej sämre än B och ED utan anmärkning. Skillnad mellan rekommenderad och anvisad parning är att i en rekommenderad parning är båda föräldrarna meriterade i jaktprov med löshund efter älg. Anvisad parning är endast ett av föräldrarna meriterade i jaktprov med löshund efter älg.

Vardagsmentalitet

Nuläge

- Hällleforshund skall ge intryck av en stark, modig och energisk jaktspets. Rasen är en utpräglad jakthund med dokumenterad viltskärpa och framför allt är den en duglig älghund. Den är känd för att vara en så kallad enmanshund.
- Bedömningar i samband med utställningar under det senaste decenniet har genomgående visat på god mentalitet hos hundarna.
- Hällleforshunden beskrivs ofta av sin ägare som pigg, vaken och arbetsvillig. Den anses också vara en lättlärd och trevlig familjehund som ytterst sällan visar dominansaggression inom familjen. Den har en starkt utvecklad flockkänsla och förstår väl sin plats i rangordningen. Hos enstaka individer kan detta ge intrycket av att den är vek, d.v.s. den noterar och reagerar tydligt på flockledarens vilja.
- Under jakt visar hundarna ofta tydlig reservation mot andra jägare och främlingar, vilket ibland kan vara besvärande om någon mera än ägaren följer hunden under jakten. Många hällleforshundar uppvisar s.k. enmanshundmentalitet

Långsiktiga mål

Bevara och utveckla den mentalitet som det stora flertalet hundar uppvisar idag. Närmare undersöka om BPH-beskrivning kan vara av värde för att tidigt fånga upp koppling mellan resultat från BPH-beskrivning och jaktförmåga. Detta eftersom det visat sig att beteende och personlighet har en hög arvbarhet.

Kortsiktiga mål

Att i mindre skala uppmuntra och genomföra BPH-beskrivningar. Samt vara vaksam på mentalitetsförändringar speciellt vid dispensregistreringar som kan innebära ändrad mentalitet, bevaka dispensregistrerade hundars mentalitet för att värna om den mentalitet som finns idag och beskrivs i nuläget.

Handlingsplaner

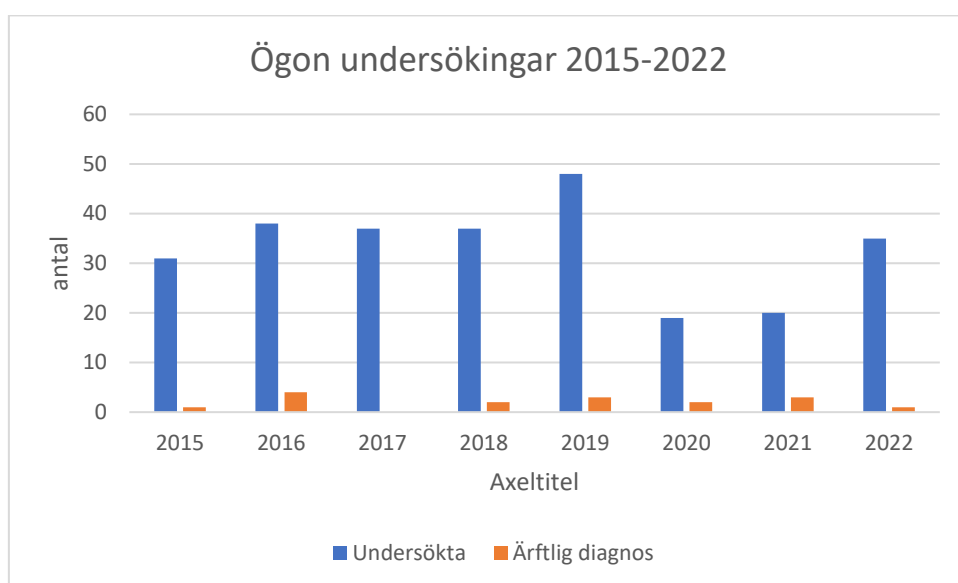
Bevaka och följa forskning kring BPH-beskrivning. Utreda om vi skall BPH-beskriva hundar som söker dispensregistrering.

Hälsa

Nuläge

Ögon

Under perioden 2015 till 2022 har 270 ögonlysningar genomförts (ca 40% av populationen). Av dessa har 5,6% fått diagnosen ärftlig katarakt, en minskning från 8,3% som var utfallet i föregående RAS. En tydlig trend att ögonlysta hundar från 2015 och framåt har färre ärftliga katarakt diagnoser. Våra ögonlysningskrav och selektion över tid har haft en tydlig positiv trend på antalet minskade diagnoser. Samtidigt ger dessa ögonundersökningar en möjlighet att följa andra diagnoser för ögonsjukdomar över tid, som kan medföra ändrad selektion av avelsdjur. Ändrad selektion kan vara både lättnader och åtstramningar, beroende på ökad kunskap.

Källa SKK enbart Sverige.

HD

142 hundar har röntgats från 2018 t.o.m. 2022. Av dessa har 20 % C-höft eller sämre, tre hundar med D-höft. Under perioden registrerades 288 hundar. Förenklat uttryckt undersöks drygt 40% av de födda hundarna. Andelen C-höft eller sämre har ökat från förra RAS med 12% vilket är en betydande försämring.

Diagnos	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
HD grad A	13 (44,8%)	10 (47,6%)	14(51,9%)	12 (57,1%)	4 (23,5%)	19 (55,9%)	9 (64,3%)	4 (57,1%)
HD grad B	9 (31,0%)	10 (47,6%)	10 (35,7%)	7 (33,3%)	7 (41,2%)	8 (23,5%)	4 (28,6%)	2 (28,6%)
HD grad C	5 (17,7%)	1 (4,8%)	4 (14,3%)	2 (9,5%)	6 (35,3%)	7 (20,6%)	1 (7,1%)	1 (14,3%)
HD grad D	2 (6,9%)							
HD grad E								
Tot. ant. undersökta	29	21	28	21	17	34	14	7
Snittålder för undersökning	27	24	30	26	26	19	14	15
Ant. födda	85	53	73	58	25	70	48	58

Källa SKK enbart Sverige.

ED

Hälleforsshunden har en bra ED status där 100% är utan anmärkning, oförändrat sedan förra RAS.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ED ua (0)	26 (100%)	17 (100%)	17 (100%)	17 (100%)	16 (100%)	32 (100%)	13 (100%)	7(100%)
ED grad 1								
ED grad 2								
ED grad 3								
Tot. ant. undersökta	26	17	17	17	16	32	13	7
Snittålder undersökning	25	21	28	24	25	18	14	15
Antal födda	85	53	73	58	45	70	48	58

Källa SKK enbart Sverige.

Epilepsi

Inga kända fall efter föregående RAS

Kryptorkism

Ett känt fall under perioden, 2016–2022, Två kända fall i föregående RAS.

Tuggmuskelmyosit

Inga kända fall sedan 2009. Tuggmuskelmyosit uppmärksammades i några fall efter rasregistreringen år 2000, vi har därför haft det under bevakning. Däremot har några enstaka fall av autoimmuna sjukdomar rapporterats under föregående RAS, genetisk betydelse okänd.

Tänder

Inga kända fall av tandbortfall. Kontroll och rapportering av tandstatus kan dock fortsatt vara otillräcklig. Rapportering av tandstatus sker vanligtvis endast i samband med bedömningar på utställning och via enkätsvar. Ett fall av underbett har upptäckts i samband med utställning.

Långsiktiga mål

Att i framtiden genom ökad kunskap få ett balanserat krav på avelsdjuren för att inte öka selektion mer än nödvändigt.

Hälsotillståndet bland hälleforshundarna tycks i övrigt vara gott idag. Inga andra allvarligare sjukdomar är kända. HD status måste dock uppmärksammas och en ständig bevakning av vad som dyker upp gällande hälsoproblem. Hälsan är alltid ett prioriterat område och i synnerhet hälsoproblem som inverkar på funktion.

Kortsiktiga mål

Fortsätta så långt möjligt att bidra ekonomiskt för att öka andelen hälsoundersökningar till 60% av de hundar som registreras.

Handlingsplaner

Fortsätta avelsselektionen beträffande katarakt. Vi har redan nått målsättningen diagnosen ärftlig katarakt till $\leq 10\%$, fortsatt målsättning är att dagens nivå inte skall öka. För att bibehålla detta mål kommer kravet om ögonlysning före parning att kvarstå med en liten modifikation:

- Hunden skall vara utan anmärkning vid undersökningen eller anmärkning konstaterats ej ärftlig
- Om hunden är äldre än fem år och tidigare har varit ögonlyst med resultat "utan anmärkning" kan en lindrigare form av kataraktdiagnos godkännas inför parning. Dock inte dom katarakter som helt utesluter från avel. Exempelvis bakre polär katarakt eller total katarakt. Klubben har beslutat om att medlem kan söka bidrag med 500 kr för HD, AD röntgen, samt ögonlysning om det utförs före 2 års ålder, förutsatt att klubbens ekonomi tillåter det.

Vi anser att mer kunskap om ögon diagnoser behövs innan lättnader kan vara befogad.

Hälsoenkäter kommer att genomföras för att bättre inventera och få bättre kännedom om rasens hälsotillstånd.

Exteriör

Hälleforshund är en medelstor till stor spets hund av utpräglad jakthundstyp. Kroppsbyggnaden skall vara rektangulär, torr och kraftig med god resning. Den får inte ge ett tungt intryck.

Nuläge

Hälleforshunden är idag en hund som exteriört tämligen väl överensstämmer med sin rasstandard, vissa hundar kan dock bli väl små (gäller främst tikar). Genom korsningsavel har prisnedsättning pga. felaktig färg ökat något.

Under tiden 2017 - 2022 har 566 st. hundar blivit bedömda på utställning arrangerade av SÄK eller SKK. Domarnas uppfattning har varit att hundarna har allmänt fortsatt en förvånansvärt hög och jämn kvalitet, detta med tanke på att rasen ännu är förhållande vis ny.

Prisnedsättningar 2017 - 2022

32 st. (6%) hundar har fått prisnedsättningar under 2017 – 2022

5 st. (0,8%) D pga. storlek

2 st. (0,3%) S pga. storlek

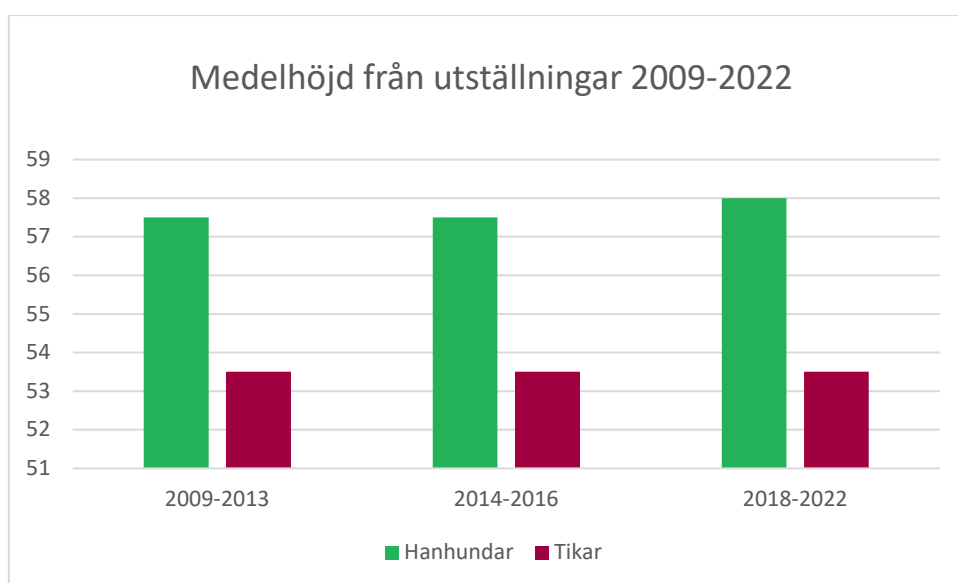
1 st. (0,1%) D pga. mentalitet

2 st. (0,3%) S pga. mentalitet

13 st. (2,3%) D pga. färg

6 st. (1,0%) S pga. färg

1 st (0,1%) D pga. Bett

Långsiktiga mål

Att hälleforshunden ska behålla sin sunda exteriör

Kortsiktiga mål

Verka för att felaktig färg ska vara starkt prisnedsättande men inte diskvalificerande för hunden om hunden i övrigt är fin exteriört och mentalt.

Förbättra storlek genom viss selektion av avelsdjur samt dispensregistreringar.

Handlingsplaner

- Verka för att alla hundars exteriör värderas gentemot rasens avelsmaterial mot rasstandard
- Fortsätt verka för att genom avelsrådsgivning öka medelhöjden på tiksidan.
- Verka för att defekter registreras i SKK/Hitta älgghund

Handlingsplaner för rasklubben

- Öka samarbetet med Norge och Finland.
- Genomföra en funktions och hälsoenkät till medlemmar/hälleforshundägare
- Vara representerade i avelskonferenser regelbundet
- Medverka för ökad BPH beskrivningar inom rasen
- Vara representerade i SÄKs möten och verksamhet
- Engagera fler medlemmar till olika funktioner i klubben
- Pedagogiskt informera om sund hundavel

Källförteckning

RAS 2018–2022

SKK

Hitta Älghund

Bilagor